

Λόγος
Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μιλήτου κ. Αποστόλου
Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς
Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας
εἰς τὴν Ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Παναγίας Φανερωμένης
23 Αὐγούστου 2017

«Δεῦτε ἀνυμνήσωμεν λαοί, τὴν Παναγίαν Παρθένον ἀγνήν, ἐξ ἧς ἀρρήτως προῆλθε,
σαρκωθείς ὁ Λόγος τοῦ Πατρὸς, κράζοντες καὶ λέγοντες· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί,
Μακαρία ἡ γαστήρ, ἡ χωρήσασα Χριστόν».
Ἀπόστιχα Ἑσπερινοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου

Ἑορτὴ μεγάλη καὶ πανήγυρις λαμπρὰ ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὴν ἑορτάζει μὲ πολλὴ χαρὰ ὅλος ὁ Ὁρθόδοξος κόσμος σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς. Τρέχουν οἱ πιστοὶ στοὺς Ναοὺς τῆς Παναγίας μας καὶ ὅλοι μαζί, κληρὸς καὶ λαός, μὲ ἀγαλλίαση καὶ εὐφροσύνη ψάλλουμε τοὺς θαυμάσιους ὕμνους τῆς καὶ ἑορτάζουμε μὲ χαρὰ τὴν μεγαλύτερη θεομητορικὴ ἑορτὴ τοῦ ἔτους, τὸ Πάσχα τοῦ Καλοκαιριοῦ, ὅπως συνηθίζει νὰ λέει ὁ θυμόσοφος λαός μας. Μία περίοδος πού ξεκινᾷ τὴν 1^η Αὐγούστου καὶ ὀλοκληρῶνεται μὲ τὴ σημερινὴ ἑορτὴ, κατὰ τὴν ὁποία τελοῦμε τὴν ἀπόδοσι, ὅπως λέγεται στὴν ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Ἦταν πλέον καιρός, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀφήσει ἡ Παναγία μας τὸν ἐπίγειο τρόπο ζωῆς καὶ νὰ συνεχίσει νὰ ζεῖ μὲ ἓνα ἄλλο τρόπο πνευματικὸ, οὐράνιο καὶ αἰώνιο. Οἱ στιγμὲς τῆς ἀποχωρήσεως ἀπὸ τοῦτο τὸν κόσμον γιὰ τὸν κοινὸ ἄνθρωπον εἶναι ὀδυνηρὲς καὶ πένθιμες. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐξοικειωθεῖ μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου. Ἀπὸ τότε, ὅμως, πού γεύθηκε τὸν θάνατον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, κατήγγησε τὸν θάνατον γιὰ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Ὅσοι πιστεύουν στὸν σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα Χριστόν δὲν φοβοῦνται πλέον τὸν θάνατον, διότι γνωρίζουν ὅτι αὐτὸς εἶναι τὸ πέρασμα ἀπὸ τὰ ἐπίγεια στὰ οὐράνια, ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα στὰ αἰώνια καὶ ἀπὸ τὰ λυπηρὰ στὰ εὐφρόσυνα. Γι' αὐτὸ πολὺ εὐστοχα ὁ

ὕμνογράφος σημειώνει στό ἀπολυτίκιο τῆς ἐορτῆς ὅτι ἡ Παναγία «ἐκ τοῦ θανάτου μετέστη πρὸς τὴν ζωὴν» καί, ἐνῶ ἐκοιμήθη, «ἐν τῇ κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπε».

Στὴν Κοίμησι τῆς Θεοτόκου ὅλα ἔχουν ἓνα ἰδιάζοντα χαρακτήρα, γιατί ἡ Παναγία, ἐνῶ δέν παύει νά εἶναι ἓνας ἄνθρωπος, ταυτόχρονα εἶναι καί ἡ «Κεχαριτωμένη», δηλαδή ἡ γεμάτη ἀπό τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ καί τὴν εὐλογία Του. Εἶναι ὁ ἔμψυχος ναός. Ἄν, ἐπομένως, ὁ θάνατος εἶναι λύτρωση γιά τούς Ἁγίους μας, τότε πολύ περισσότερο αὐτό ἰσχύει γιά τὴν «Κεχαριτωμένη», τὴ στολισμένη μέ ἐξαιρετικές χάριτες ἀπό τό Θεό γυναῖκα, πού ἔφερε στόν κόσμο τό νικητή τοῦ θανάτου. Ἐκείνη πού ὁ οὐρανός τὴν ἀναγνώρισε ὡς «εὐλογημένην ἐν γυναίξι», τὴν εὐλογημένη ἀπό τό Θεό ὅσο καμμιά ἄλλη γυναῖκα, αὐτὴν πού ἀξιώθηκε νά γίνει ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ θάνατος τῆς Παναγίας εἶναι ἓνα θρίαμβος. Μοναδική, ἱερή καί ἔνδοξη εἶναι ἡ Κοίμησή της. Ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ δίνουν τό μεγάλο «παρών» στό ἐξαισιό αὐτό γεγονός. «Ἡ τῶν οὐρανῶν ὑψηλότερα ὑπάρχουσα καί τῶν Χερουβίμ ἐνδοξότερα, καί πάσης κτίσεως τιμιώτερα», Αὐτὴ πού εἶναι πιό ψηλά ἀπό τούς οὐρανοὺς καί πού ἔχει δόξα μεγαλύτερη ἀπό αὐτὴ τῶν χερουβικῶν δυνάμεων, Αὐτὴ πού εἶναι πιό τιμημένη ἀπό ὅλη τὴ δημιουργία τοῦ Θεοῦ σήμερον «ἐν ταῖς τοῦ Υἱοῦ χερσί τὴν παναγίαν αὐτῆς ψυχὴν παρατίθεται καί σὺν αὐτῇ πληροῦνται τά σύμπαντα χαρᾶς», ὅπως ψάλλει θριαμβευτικά ὁ ἱερός ὕμνογράφος.

Χαίρουν οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ καί δοξάζουν τὴν Κοίμησή της «Ἐξουσαί, Θρόνοι, Ἀρχαί, Κυριότητες, Δυνάμεις, τά Χερουβίμ καί τά φρικτά Σεραφεῖμ».

Ἀγάλλονται ὅμως καί οἱ «γηγενεῖς», οἱ ἄνθρωποι δηλαδή, μαζί μέ τούς ἀγγέλους καί τίς ἐπουράνιες δυνάμεις, καθὼς μέ ἱερό δέος βλέπουν σήμερα «ἐκ τῆς ζωῆς εἰς ζωὴν μεθισταμένην τὴν τεκοῦσαν τὸν ἀρχηγόν τῆς ζωῆς». Βλέπουν αὐτὴν πού γέννησε τὸν ἀρχηγό τῆς ζωῆς νά φεύγει ἀπό τὴν πρόσκαιρη ἐπίγεια ζωὴ καί νά εἰσέρχεται στὴ δόξα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. «Ἀγάλλονται γηγενεῖς ἐπὶ τῇ θείᾳ σου δόξῃ κοσμούμενοι».

Ἡ Παναγία εἶναι τό μοναδικό πρόσωπο τοῦ ὁποῖου ὁ βίος ὑπῆρξεν ἀνεπίληπτος. Ἡ Παναγία εἶναι πάνω ἀπό τούς Ἁγίους. Γι' αὐτό, ὡς Βασίλισσα τοῦ κόσμου, δεσπόζει παντοῦ καί στολίζει ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Οἱ ναοί, τά προσκυνητάρια, τά ἐξωκκλήσια, τά εἰκονίσματα, οἱ ἀκολουθίες καί οἱ ἐορτές πρὸς τιμὴν τῆς Παναγίας φανερώνουν τούς δεσμούς της μέ τούς χριστιανούς, πού τὴν εὐλαβοῦνται μέ ὅλο τους τό εἶναι καί δείχνουν τό σεβασμό τους μέ κάθε τρόπο. Δικαιολογημένα,

λοιπόν, ή Κοίμηση τής Θεοτόκου συγκινεί ιδιαίτερα κάθε Χριστιανό καί κύματα πιστῶν συρρέουν στους Ναούς της, γιά νά ἐκδηλώσουν τήν εὐλάβεια καί τήν εὐγνωμοσύνη τους πρὸς τήν μητέρα ὄλων τῶν Χριστιανῶν.

Ἐνα τέτοιο ἱερό προσκύνημα τής Παναγίας μας εἶναι καί αὐτό τό ὁποῖο ἐορτάζουμε σήμερα. Ἡ Παναγία ἡ Φανερωμένη. Ἡ Ἐκκλησία αὐτή, ὅπως γνωρίζετε, ἔλαβε τό ὄνομά της ἀπό τήν εἰκόνα τής Παναγίας πού εἶναι ζωγραφισμένη στήν ὄρθια μαρμάρινη βάση πού φυλάσσεται σ' αὐτό τό Ναό. Ἡ τοπική παράδοση ἀναφέρει ὅτι κάποιος κάτοικος τής περιοχῆς εἶδε ἕνα φῶς νά ἔρχεται ἀπό τή θάλασσα στήν ἀκτή. Νόμισε ὅτι ἐπρόκειτο γιά πειρατικό καράβι, ὅποτε κάλεσε τούς συγχωριανούς του στό σημεῖο ἐκεῖνο. Ἀλλά, ὅταν ἔφτασαν ἐκεῖ, συνειδητοποίησαν ὅτι ἐπρόκειτο γιά ἕνα κομμάτι μάρμαρο πού, κατά παράδοξο τρόπο, ἐπέπλεε στή θάλασσα. Παρατηρώντας το καλύτερα, διεπίστωσαν ὅτι δέν ἐπρόκειτο περί ἑνός ἀπλοῦ μαρμάρου ἀλλά περί ἱερᾶς εἰκόνας τής Παναγίας πού ἦταν ἐπιζωγραφισμένη στήν ἐπιφάνειά του. Οἱ χωρικοί τό θεώρησαν θαῦμα καί ζήτησαν ἀπό τόν Τοῦρκο ἡγεμόνα τής περιοχῆς τήν ἄδεια γιά νά κτίσουν ἐκκλησίδιο. Ὅμως ὁ Τοῦρκος μπέης ἀρνήθηκε καί ἄρχισε νά ποδοπατεῖ τήν εἰκόνα. Ἀλλά, κατά θεϊκή παραχώρηση, τό μάρμαρο μαλάκωσε καί ἔγινε πηλός πού παγίδεψε τά πόδια τοῦ Τοῦρκου Ἀγᾶ. Βλέποντάς τα ὅλα αὐτά ὁ Τοῦρκος μετάνιωσε καί ζήτησε συγγνώμη ἀπό τήν Παναγία, ἐπιτρέποντας τό χτίσιμο τής Ἐκκλησίας.

Ἀρχικά οἱ χωρικοί ξεκίνησαν νά κτίζουν τήν Ἐκκλησία στό βουνό, ὥστε νά μήν εἶναι εὐκόλα προσβάσιμη στους πειρατές. Ὅμως, κάθε βράδυ τό χτισμένο τμήμα τής ἐκκλησίας καταστρεφόταν μυστηριωδῶς καί ἡ μαρμάρινη στήλη βρισκόταν στή θάλασσα. Ἐτσι οἱ κάτοικοι τής περιοχῆς θεώρησαν ὅτι τό φαινόμενο αὐτό ὑπεδείκνυε τήν ἐπιθυμία τής Παναγίας γιά τόν τόπο ὅπου ἔπρεπε νά κτιστεῖ ὁ ναός της. Μέσα στήν Ἐκκλησία οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ τοποθέτησαν τό κομμάτι τοῦ μαρμάρου μέ τήν εἰκόνα τής Παναγίας. Σύμφωνα μάλιστα μέ τήν παράδοση, ἡ εἰκόνα τής Παναγίας δακρῦζει προειδοποιητικά, ὡσάκις πρόκειται νά συμβεῖ κάτι κακό στήν πατρίδα μας. Λέγεται ὅτι ἡ εἰκόνα δάκρυσε πρὶν ἀπό τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ἀλλά καί πρὶν ἀπό τήν εἰσβολή στήν Κύπρο.

Τή σύναξη τής Παναγίας τής Φανερωμένης ἐορτάζουμε σήμερα, λοιπόν, μέ τήν ἀπόδοση τής ἐορτῆς τής Κοιμήσεώς της. Εἶναι μεγάλη ἡ χαρά καί ἡ συγκίνησή μας, διότι ἐφέτος ἔχουμε κοντά μας πατέρες ἀπό τήν ἀδελφότητα τής Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καί

Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς Χάλκης, τῆς Μονῆς πού φιλοξενεῖ τήν περίπυστο Θεολογική Σχολή, πού γιά χρόνια τώρα παραμένει κλειστή, δίχως λόγο καί αἰτία, ἀποστεροῦσα ἀπό τό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο τή βασική κοιτίδα δημιουργίας στελεχῶν γιά τό μέλλον. Ἡ παρουσία τῶν ἐκλεκτῶν πατέρων, ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, μᾶς μεταφέρει στή Βασιλίδα τῶν Πόλεων, στή Βασιλεύουσα, ἐκεῖ ὅπου γιά πρώτη φορά ἐψάλλη τό «Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ τά νικητήρια». Στήν Κωνσταντινούπολη, πού θεωρεῖται ἡ πόλις τῆς Παναγίας, ἀφοῦ πλῆθος ναῶν καί Ἱερῶν Μονῶν τιμῶνται στό ὄνομά της.

Δέν μπορῶ νά μῆν ἀναφέρω ἐπίσης ὅτι ἡ παρουσία τῶν πατέρων ἀπό τή Χάλκη μᾶς μεταφέρει νοερῶς καί στό σεπτό τῆς Ὁρθοδοξίας Κέντρο, στό Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο, τό ὁποῖο μᾶς προκαλεῖ τήν αἴσθησι τῆς κατανύξεως. Μυρίζει θυμίαμα. Εἶναι στεφανωμένο μέ αἰώνια κατορθώματα, μουσκεμένο μέ τά δάκρυα τῶν πιστῶν, ποτισμένο μέ τά αἵματα τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως. Κανείς δέν μπορεῖ νά γράψει τά ὀνόματα τῶν Ἁγίων πού πέρασαν ἀπό τό Πατριαρχεῖο καί τίμησαν τήν Ὁρθοδοξία. Τό φέρνουμε στή σκέψη μας μαζί μέ τά λείψανα τῶν Ἁγίων, τήν τάξη στόν Πατριαρχικό Ναό, τή χοροστασία τοῦ Πατριάρχου. Αναγνωρίζουμε τήν προσφορά του στήν Ὁρθόδοξη πίστι καί Θεολογία, ἀφοῦ ἀπό τήν Πρώτη Ἐκκλησία προῆλθαν τά δόγματα καί ὅλη ἡ πνευματική ἐμπειρία τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Τί κι ἄν φωνάζουν σήμερα κάποιοι γιά τήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας; Πρέπει νά καταλάβουν ὅτι τό Πατριαρχεῖο ἔκανε τό χρέος του, ὅπως πράττει τώρα γιά 2000 χρόνια. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πού εἶναι ἡ Πρωτόθρονη Ἐκκλησία, πορεύεται ἀνάλογα πρὸς τά αἰτήματα τῶν καιρῶν καί κανονίζει κάθε φορά γιά τό συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας καί τῆ σωτηρία τῶν πιστῶν. Ἔτσι καί στήν προκειμένη περίπτωση. Γιά πολύ καιρό προετοίμαζε τήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο. Καί ἦρθε ὁ καιρός πού τό Ἅγιο Πνεῦμα εὐδόκησε μέ τόν συγκεκριμένο Μεγάλο Πατριάρχη μας νά σαρκωθεῖ καί νά ὀλοκληρωθεῖ ἡ προσπάθεια αὐτή. Ἀλλά γιά ὅλους αὐτούς πού φωνάζουν καί ἀντιδροῦν, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, στοργική σάν τήν Παναγία μας, μέ πνεῦμα εἰρήνης καί καταλλαγῆς παρουσιάζει τό Σύμβολο τῆς Πίστεως καί τούς Ἱερούς Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν καί τῶν Τοπικῶν Συνόδων, πού εἶναι καρποί τῆς Πρώτης Ἐκκλησίας, τῆ συνεργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Δυστυχῶς, ὅμως, ἀπουσιάζει αὐτό τό ὅποιο οἱ Πατέρες μας πολύ σωστά χαρακτηρίζαν ὡς ἐκκλησιαστικό ἦθος καί φρόνημα. Τό πρόβλημα πού παρουσιάζεται σήμερα δέν εἶναι μόνο οἱ ζηλωτικές ομάδες, ἀλλά καί τό ὅτι ἀπό μισαλλόδοξα ἐπίσημα ἐκκλησιαστικά πρόσωπα ἐξέρχεται λόγος πού διχάζει, ἐπιχειρεῖται δέ νά τεκμηριωθεῖ «θεολογικῶς» τό πόσο βλάπτει ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλευθερία καί ὁ διάλογος. Κηρύττουν αὐτοί οἱ ἴδιοι στούς ἀνθρώπους τή μετάνοια, ἀλλά οἱ ἀντιδράσεις τους φέρουν τό στίγμα τοῦ θιγμένου ἐγωισμοῦ τους, γιατί δέν εἶδαν νά ἐκπληρώνονται οἱ προβλέψεις τους περί ὑποταγῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στόν Πάπα καί προδοσίας τῶν δογμάτων μας μετά τήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο. Εὐτυχῶς πού ἡ Ἐκκλησία εἶναι στά χέρια τοῦ Θεοῦ καί ὄχι τά δικά τους. Εὐτυχῶς πού ὑπάρχει τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, γιά νά μᾶς δείξει τήν ἀλήθεια καί νά μᾶς δώσει τό δόγμα, ὅπως γιά αἰῶνες τώρα ἐπιμελῶς καί εὐσχημόνως τό κάνει.

Δοξάζουμε τό Θεό πού εἴμαστε Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι καί ἀνήκουμε στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί κανονικῶς ὑπαγόμεθα στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Δοξάζουμε τό Θεό γιά τήν Ἐκκλησία μας. Καί ὅταν λέμε Ἐκκλησία, ἐννοοῦμε τή Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία δέν τεχνουργήθηκε ἐξ αἰτίας τῶν μεταφυσικῶν ἀναζητήσεων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά ἀποκαλύφθηκε ἀπό τόν ἴδιο τό Θεό.

Εὐχαριστοῦμε τό Θεό πού μᾶς δώρισε μία ἀκόμη ἑορτή τῆς Παναγίας καί ὑμνοῦμε τήν χάρι της, διότι ἀπόψε εἶστε παρόντες ὅλοι οἱ εὐλαβεῖς καί φιλάγιοι πιστοί, γιά νά προσκυνήσετε τήν τιμία εἰκόνα της. Δοξάζουμε τό Θεό καί Τόν εὐχαριστοῦμε, γιατί ἐφέτος ἔχουμε κοντά μας καί τούς πατέρες ἀπό τή Χάλκη, τούς ὁποίους οἰκονόμησε ἡ ἀγάπη καί ἡ φιλάδελφος εὐγένεια τοῦ ἐκλεκτοῦ Καθηγουμένου Σεβ. Μητροπολίτου Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου, εἰς τόν ὅποιον παρακαλῶ τούς ἐκπροσώπους τῆς ἀδελφότητος νά διαβιβάσουν τήν ἀγάπη μου, τήν εὐχαριστία μου καί τήν ἐκτίμησή μου.

Χαιρόμαστε κλῆρος καί λαός ἀπόψε, διότι ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ εἶναι καί δική μας μητέρα καί τό ξέρουμε καλά ὅτι μέ τήν Κοίμησή της δέν μᾶς ἐγκατέλειψε, ἀλλά μέ περισσότερη παρρησία πρεσβεύει στό Θρόνο τῆς Τρισηλίου Θεότητος γιά ὅλο τόν κόσμο καί γιά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα.